

de Zelfzwichter

Nummer 2024-01

**Leven met het weer: Ida Wierenga
en Jannes Wiersema**

pagina 3 →

**Interview met Twan de Vries (12)
uit Midwolda**

pagina 7 →

**In gesprek met de molenaars
Jan Frankes en Manny Wiersma**

pagina 11 →

Inhoud

- 3 Leven met het weer:
Ida Wierenga en Jannes Wiersema →
- 7 Interview met Twan de Vries (12) uit Midwolda →
- 11 In gesprek met de molenaars Jan Frankes en
Manny Wiersma →
- 14 Ander molennieuws →
- 17 Molenonderhoud →
- 19 Uit het Groninger Molenarchief →
- 21 Uit de Groninger molenwereld →
  - Molenwerkgroep Oost-Groningen
  - Molenstichting Midden- en Oost-Groningen
  - Afdeling Groningen van het Gilde van Molenaars

Het Groninger Molenarchief is gevestigd in het Groninger Molenhuis
Raadhuisstraat 3, 9988 RE Usquert 0595 - 74 93 30

Op de website www.groningermolens.nl vindt u een overzicht van
bestaande en verdwenen molens, met een algemeen verhaal per
molen en afbeeldingen en archiefstukken.

Zelfzwichter

Een wieksysteem met kleppen die automatisch openen en sluiten
afhankelijk van de wisselende windkracht. Eén van de verbeteringen
ten opzichte van de oudhollandse zeilwieken.

COLOFON

de Zelfzwichter

Jaargang 28, nummer 1

maart 2024

ISSN 1877-7732

Losse nummers: 4 euro plus porto

De Zelfzwichter verschijnt in 2024 in de
maanden maart, augustus en december.

Donateurs van de Stichting

Het Groninger Molenhuis ontvangen
het blad automatisch.

DONATIES

Minimaal 20 euro per jaar

Het Groninger Molenhuis

Raadhuisstraat 3, 9988 RE Usquert

0595 - 74 93 30

www.erfgoedpartners.nl

Rekeningnummer:

NL32 TRIO 0784 8534 28

REDACTIE

Herman Bröring, Paul Casteleijn,
Johan van Dijk, Ids van der Honing,
Bert Steenhuizen, Margreet Versteeg
eindredacteur Thea Pol
pol@erfgoedpartners.nl

Aan dit nummer werkten mee:

Herman Bink, Folkert van der Glas,
Frank Houwaard, Anne Wieringa

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden artikelen in te korten en/of
aan te passen. Overname van artike-
len is eerst na overleg met de uitgever
toegestaan.

Vormgevingsconcept: Gerard de Vries

Opmaak: Bert Holtkamp

Drukwerk: Scholma Print & Media

Sluitingsdatum: 11 juli 2024

kopij 2024/2

OMSLAG-thema 2024: het weer

Leven met het weer: Ida Wierenga en Jannes Wiersema

Tekst: Johan van Dijk

Beeld: Anjo de Haan

Er is bijna geen plek te bedenken waar het weer zo goed te observeren valt als aan de rand van onze provincie en het land: het meest noordoostelijke puntje van het Hogeland, de Eemshaven. Vele televisiekijkers kunnen dankzij de weerplaatjes van Jannes Wiersema uit Roodeschool hiervan vaak meegenieten bij de weerberichten van NOS, RTL of SBS. Niet zelden is poldermolen De Goliath bij de Eemshaven, al jaren het domein van molenaar Ida Wierenga-Spijk uit Uithuizermeeden, het decor van deze plaatjes. Ida en Jannes kennen elkaar al heel lang en kunnen samen de mooiste verhalen vertellen over uiteenlopende weersomstandigheden.

Jannes en de winter van '79

Wie bij De Goliath aan komt rijden, heeft vaak de kans de kleine witte auto (mét daarop een logo van poldermolen De Goliath) van Ida aan te treffen. Op een druilerige middag in februari loopt het toch wat anders: deze keer is er geen Ida te bekennen. Even later bij Jannes aan de keukentafel blijkt dat Ida mantelzorg aan het verlenen is en daarom niet op het afgesproken tijdstip bij de molen aanwezig kon zijn. Besproken wordt dat we later weer richting de Eemshaven gaan. Eerst vertelt Jannes over zijn jeugd, passie voor het weer en laat hij uiteraard zien wat hij allemaal voor weerkundige instrumenten in en rond het huis heeft. Jannes Wiersema (1966) werd geboren in Zijldijk en verhuisde op zijn zevende naar Roodeschool, de plek waar hij nog steeds woont en wel in een huis dat in 1927 voor zijn grootouders is gebouwd. Als Jannes gevraagd wordt naar zijn eerste weerherinnering dan komt gelijk de beruchte sneeuwwinter van 1979 naar boven: 'Ik kan me dat erg goed herinneren. Ik was net 13 jaar en zat op de ambachtsschool in Uithuizen. Naar school gaan was niet meer mogelijk na de sneeuwstorm van 14 februari.' Jannes trok er met de camera van zijn moeder op uit om foto's te maken van alle sneeuw die rondom Roodeschool te zien was. Het maken van weerfoto's zat er toen dus al in! Het observeren van de weersomstandigheden in de omgeving is in die periode begonnen, de ijzelramp van 1987 wakkerde de interesse van Jannes in het weer en alles wat daar mee te maken heeft nog meer aan.

'Weeramateur'

Na de ambachtsschool ging Jannes aan het werk bij een loonbedrijf in het dorp. Juist voor zo'n agrarisch bedrijf zijn de weersomstandigheden van zeer groot belang. Jannes begon met het verzamelen van neerslaggegevens en schafte begin jaren negentig een kleine weerhut aan om achter in de tuin te plaatsen. 'Vanaf dat moment kun je mij weeramateur noemen. In de media word ik nog wel eens meteoroloog genoemd, maar ik heb geen officiële opleiding gehad.

Weeramateur vind ik daarom zelf de beste omschrijving.' Jannes begon steeds meer gegevens te verzamelen en gaandeweg kreeg hij zo ook contacten met diverse radiostations. Ook werd hij lid van de Vereniging voor Weerkunde en Klimatologie (VWK), in de tijd voordat het internet algemeen het belangrijkste netwerk werd voor mensen die zich hobbymatig met het weer bezighouden. 'Met het VWK hadden we vaak leuke uitstapjes, zoals naar het Planetarium in Franeker en een bezoek aan de verkeerstoren op Schiphol.' De opkomst van het internet betekende dat het

belang van de VWK afnam, maar Jannes kon zich juist door het internet nog veel meer verdiepen in weer en klimaat.

Gegevens verzamelen

Het grote voordeel van de digitalisering is dat Jannes nu op zijn computer met een druk op de knop allerlei gegevens en statistieken voor de dag kan halen. Buiten in de tuin laat Jannes met gepaste trots zijn weerapparatuur zien, zoals een Davis-weerstation dat onder meer de maximum- en minimumtemperatuur, neerslag, luchtdruk, luchtvochtigheid, het dauwpunt, de windsnelheid en -richting bijhoudt. Mocht de moderne apparatuur het begeven dan kan Jannes nog altijd terugvallen op een authentieke weerhut die hij overgenomen heeft van de erven van wijlen weeramateer Henk Veldman uit Ten Post en die nu in Roodeschool in de tuin staat. Een ander bijzonder element in de tuin is een officiële regenmeter van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut, beter bekend als het KNMI. 'Elke ochtend om 8:55 uur in de winter en 9:55 uur in de zomer noteer ik de hoeveelheid gevallen neerslag en geef dit door aan het KNMI' vertelt Jannes. Op deze manier zorgt Jannes, samen met een paar honderd mensen, er voor dat de neerslaggegevens in Nederland goed in kaart worden gebracht. Ondertussen komt een appje van Ida binnen: de koffie en koek staan klaar bij De Goliath: tijd om weer naar de Eemshaven te gaan!

Onweer

Ida Wierenga-Spijk (1947) heeft in de (Groninger) molenwereld eigenlijk geen introductie meer, ze zwaait al vanaf 1987 de scepter in en rond poldermolen De Goliath direct ten westen van de Eemshaven. Bij uitstek een plek om het weer in volle omvang mee te krijgen. Ook niet zo gek dat menig molenaar-in-opleiding een of meerdere keren bij Ida op bezoek gaat om meer te leren over het weer. Als Ida gevraagd wordt naar haar eerste weerherinnering dan denkt ze aan de heftige onweersbuien uit haar jeugd op het streekje Heuvelderij, op steenworp afstand

van De Goliath. 'Als kind werden we vaak 's nachts wakker gemaakt en moesten we ons aankleden omdat er een hevige onweersbui in aantocht was. We zaten dan in de keuken te wachten tot de bui weer voorbij was. Ik herinner me nog goed dat er een blikseminslag in de buurt was en de 'ruderstokken' bij de eerste dijk in brand vlogen' vertelt Ida over de zomers van de jaren vijftig. Ook het verschijnsel van de bolbliksem, een weerkundig verschijnsel dat nog steeds niet geheel wetenschappelijk verklaard is, fascineerde Ida al als kind: 'Mijn grootmoeder is eens door

een bolbliksem getroffen en geloof het of niet, vanaf die tijd had ze suikerziekte.' Ida heeft het idee dat er tegenwoordig minder heftige onweersbuien zijn dan in het verleden, ook Jannes kan dit onderschrijven. Desalniettemin heeft Ida inmiddels al drie keer meegemaakt dat een van de windturbines in de Eemshaven geraakt is door de bliksem.

Storm en wind

Aangezien de molen al jaren van een bliksemafleider is voorzien is vooral storm op de grens van land en zee een weersomstandigheid die gevaar op kan leveren. De Goliath heeft vele stormen dapper doorstaan al waaiden er regelmatig luiken van onder meer de vijzel door de lucht. De dakpannen op het molenaarshuis waren ook niet altijd veilig. 'Ik was nog maar een jaar molenaar toen bij een storm de westzijde van het dak van de mulderwoning afwaaide. 200 stuks! Het huis was toen nog verhuurd, ik heb de bewoner

aangeboden om de pannen terug te plaatsen. Dat heb ik ook gedaan en toen heb ik ze gelijk maar met cement vastgezet zodat ze niet bij de volgende storm op de grond zouden liggen' vertelt Ida geamuseerd. Ook de nodige tenten en vlaggen hebben rond de molen vliegreuven gemaakt in stormen, Ida kan er de meest prachtige verhalen over vertellen.

Nog meer herinneringen

Geïnspireerd door de verhalen van Ida komen bij Jannes ook nog meer herinneringen naar boven. 'Als kind was ik erg bang voor storm, dat stamt nog uit de tijd dat ik een jongetje van een jaar of vier, vijf was en in Zijldijk op de vlakte woonde waar het flink kon spoken' vertelt hij hierover. De grote storm van 25 januari 1990, waarbij ook meerdere molens schade opliepen, staat Jannes nog zeer helder voor de geest: 'Ik was gestrand in Amsterdam en we zijn uiteindelijk met bussen weer naar het noorden gegaan omdat er geen treinen meer reden.' Iets soortgelijks beleefde Ida tijdens de sneeuwwinter van 1979, al strandde ze toen in Winsum en overnachtte ze bij een politieagent en zijn gezin omdat verder reizen naar haar ouders bij Uithuizermeeden onmogelijk was. Tussen alle anekdotes en herinneringen door heeft Ida voor een broodmaaltijd gezorgd en vliegen de uren voorbij. Tijd om weer huiswaarts te keren en voor de auteur het moment om de vele anekdotes van het bijzondere duo Ida en Jannes te overdenken. Meer weten over het weer en alles rondom De Goliath? Ieder weekend, en ook vaak doordeweeks, als Ida bij de molen is, vertelt ze graag over haar belevenissen. Ook Jannes is er dikwijls te vinden. En online is het de moeite waard om nog even verder te kijken: de weergegevens van Jannes zijn te bekijken via www.meteoroodeschool.nl

Foto: Frans Driesens

'Het is mijn droom om meester- molenaar te worden'

Een interview met Twan de Vries (12) uit Midwolda

Tekst: Folkert van der Glas

Beeld: Jelte Oosterhuis

Nee, het valt niet mee om jongeren warm te krijgen voor het eeuwenoude ambacht van molenaar. Hoe anders is dat bij Twan de Vries uit Midwolda. Hij was nog geen tien toen hij door het molenvirus werd gegrepen. De honger lijkt nog lang niet gestild.

Een paar seconden nadat ik bij het huis in Midwolda aanbel gaat de deur open. Met glinsterende ogen en een verwachtingsvolle blik laat Twan mij binnen. Hij is twaalf jaar, blond en draagt een rode polo. Op de linkerborst van het shirt prijken de woorden Groninger Molenhuis.

Op de keukentafel heeft Twan vooraf een miniatuurmolen molen geplaatst. Modelbouw, zelf in elkaar gezet. Wat is het voor molen? vraag ik. 'Ik kan het heel precies omschrijven, maar ik zal het een beetje simpel houden', lacht hij. 'Het is een molen met het oudste gevlucht dat er bestaat. Als ik bij de theorieles was zou ik zeggen: het is een zeskante stellingmolen met staande schoren en een kruirad.'

Lijvige mappen

Enthousiast en in opvallend heldere bewoordingen vertelt Twan over de geschiedenis, de techniek en de functies van molens. Zijn kennis van zaken is bijna verbluffend. Alsof hij de hele dag met z'n neus in de boeken zit. Nou, heel veel schijnt het niet te schelen. Want ineens tovert hij vier lijvige mappen tevoorschijn. 'Hier staat bijna alle informatie over molens in die je maar kunt bedenken', licht hij toe. 'Ik neem ook ieder jaar een map mee op vakantie. Mijn favoriete molentype?

De koren- en pelmolen. Die kan veel kracht hebben en snel draaien. De meeste zijn nog te vinden in de provincie Groningen.'

Groninger Molenweekend

De liefde zit diep, zo blijkt, en begon nadat zijn ouders Koos en Linda de Vries in 2021 besloten om tijdens het Groninger Molenweekend een paar molens in de buurt te bezoeken. En ja, met molenstad Winschoten in de directe nabijheid kun je het natuurlijk slechter treffen. Toch was Twan niet echt voor het uitje te porren. Hij had eigenlijk niet zo veel met molens. Toen wist hij nog niet dat die dag zoveel indruk zou maken dat hij zich nu, zo'n tweeënhalp later, nagenoeg elk moment nog kan herinneren. Een dag vooral waarop de basis werd gelegd voor zijn huidige passie en wellicht zelfs voor zijn toekomstige beroep. 'Het is mijn droom om meester-molenaar te worden', zegt Twan ge-decideerd. 'Het hoogst haalbare in het vak.'

Zelfzwichting

De eerste molen waarmee Twan destijds echt kennismakte was de in 1854 gebouwde koren- en pelmolen Berg, de meest westelijke van de drie molens in Winschoten. 'Daar kregen we ook uitleg over het speciale gevlucht van de molen', blikt hij terug. 'Een gevlucht met kantelbare kleppen. Als je een gewichtje aan een ketting hangt kan de molen zijn eigen snelheid regelen. Dat noemen ze zelfzwichting.' Zijn interesse was meteen gewekt. En dus vervolgde het gezin De Vries hun weg naar Dijkstra aan de Nassaustraat, eveneens een koren- en pelmolen, waar ze konden zien hoe gerst tot gort gepeld werd. Om daarna bij Edens, de oudste nog bestaande molen in de provincie Groningen, gort te proeven.'

En nu? vroegen zijn ouders. Naar huis of ook nog even kijken bij Udema's molen in Ganzedijk? Bij Twan geen spoor van twijfel. Natuurlijk wilde hij naar de koren- en pelmolen in het ten noordoosten van Finsterwolde gelegen gehucht. 'Daar heb ik écht een klap van de wiek gekregen', grijnst hij. 'De molenaar nam me mee naar buiten op de

stelling en zei dat ik wel even mocht meehelpen met remmen, vangen heet dat op de molen. Dat was fantastisch. Vanaf dat moment wist ik dat ik molenaar wilde worden.'

Zwaar werk

Enmaal thuis in Midwolda besloot hij eigenhandig van resthout een klein molentje te bouwen. Tijdens het Groninger Molenweekend had Twan zijn ogen tenslotte goed de kost gegeven. En als hij iets niet wist was er altijd nog het internet. Ook keerde hij voor inspiratie en beeldvorming herhaaldelijk terug naar Ganzedijk. 'Ik mocht daar bij van alles meehelpen' vertelt hij. 'Zoals kruien, het op de wind zetten van de molen. Zwaar werk, want de kap, inclusief de wieken, weegt daar dertien ton.'

De fascinatie voor molens is in de loop der tijd alleen maar groter geworden. Twan blijft zich er onverminderd in verdiepen en verrast molenaars regelmatig met een bezoek. 'Meestal in de omgeving, maar ik ga ook weleens naar Niemans Meuln in Veelerveen. Als ik goed heb opgelet heeft die molen vroeger hier ergens in de buurt gestaan.' Inderdaad, Niemans Meuln stond aanvankelijk als poldermolen aan het Koediep in Midwolda en werd in 1916 in Veelerveen als korenmolen met stelling herbouwd.

Rondleiding

Nee, hij kent geen leeftijdsgenoten die zijn liefde voor molens delen. Wel vertelt Twan aan vriendjes en klasgenoten uit groep 8 van obs De Noordkaap in Oostwold, zo nu en dan over wat hij op de molens meemaakt. 'Sommigen vinden het interessant, anderen niet', weet hij. Ik wijs naar de rode polo die hij met zichtbare trots draagt. Hoe is hij daar eigenlijk aan gekomen? 'Ik was op de molen in Ganzedijk om mensen rond te leiden. Er was nog net geen bezoek toen de molenaar mij dit shirt gaf. Hij vertelde dat het van de voorzitter van Molenwerkgroep Oost-Groningen kwam. Iedereen had zo'n shirt gekregen, dus moet ik er als jongste natuurlijk ook één. Ik heb hem meteen aangetrokken.'

Twaalf jaar en nu al een rondleiding geven? 'Ja hoor, dat kan', zegt Twan. 'Maar er waren natuurlijk ook molenaars-in-opleiding, MIO's dus, aanwezig die hetzelfde deden.' Het is illustratief voor zijn drijfveer en het vertrouwen dat men in hem heeft. Dat is mooi, want het is hem er alles aan gelegen om later een eigen molen te bestieren.

Zingen van de stenen

Wat maakt het vak van molenaar nu zo aantrekkelijk? 'Ik vind de geschiedenis en de techniek leuk. Maar ook vind ik het interessant dat een molenaar soms dingen op gevoel moet doen. Op een korenmolen moet je bijvoorbeeld heel goed luisteren naar het zingen van de stenen.' Twan heeft de woorden nauwelijks uitgesproken of hij loopt naar de keuken en komt terug met een vijzel en een stamper. Kort daarna beweegt hij de stamper geconcentreerd over de bodem van de vijzel. 'Luister', zegt hij, 'als dit de molenstenen zijn, dan moet je ze mooi over elkaar heen horen wrijven.' Hij verandert het ritme en knijpt zijn ogen bijna dicht. 'Maar als je ze, zoals nu, hoort krassen, dan moet je de stenen snel van elkaar halen. Anders wordt het graan warm gemalen en heeft de bakker geen goed brood meer.'

Theorielessen

Het is welhaast overbodig om te zeggen dat Twan nauwelijks kan wachten om straks als MIO examen te doen. Minimaal zestien jaar moet hij dan zijn. Maar vanaf zijn veertiende mag hij al langzaam proeven aan het vak. 'Nu al ga ik om de week naar Edens om theorielessen te volgen', glimlacht hij. Ik ben veruit de jongste die daar rondloopt. Als ik op mijn zestiende de opleiding heb afgerond mag ik twee jaar onder begeleiding van een molenaar op een molen aan de slag. Daarna wil ik zelf eerst als molenaar voor een varkensboer gaan werken. Dan heb je minder verantwoordelijkheid en wordt het allemaal niet zo steng gecontroleerd. Als dat goed gaat probeer ik steeds een stapje hoger te komen. Tot ik uiteindelijk meester-molenaar ben.'

 NIEMAN
MOLENBOUW
ONDERHOUD • RESTAURATIE

Bezoekadres Wierumerschouwsterweg 17
9774 TE Adorp
Postadres Hoofdweg 156
9617 AL Harkstede
niemanmolenbouw@gmail.com
+31 6 20414397

Wieringa
bouwadvies

**SPECIALIST
IN MOLENS**

Wij helpen u graag met
advies en begeleiding bij
het behoud van uw molen.

Hoofdstraat W-4a
9951 CC Winsum

06 543 85 374
info@krabbendamrestauratiewerken.nl

DISCUS
UW HUISDIEREN SPECIAALZAAK
Ekkelkamp

- * Tropische vissen, aquariums en benodigdheden
- * Hengelsport en benodigdheden
- * Vogels, vissen en knaagdieren
- * Hondensport, dierbenodigdheden
- * Dierverzorging en -apotheek
- * Paarden- en veevoeders
- * Klompen en laarzen

Fa. Ekkelkamp
Rijksstraatweg 135 Haren
tel. 050-535 02 15

Koren- en pelmolen De Hoop in Middelstum

In gesprek met de molenaars Jan Frankes en
Manny Wiersma

Tekst en beeld: Herman Bink

Koningsspil en luiwerk (boven)

Jan bij de oude elevator die hij zelf heeft hersteld (onder)

Voorganger

We schrijven 1489. Jonker Onno van Ewsum bezat bij zijn overlijden onder andere een houten open standerdmolen. Die moet er al een tijd gestaan hebben. De oudste van dit soort molens in de Nederlanden dateren uit de 12e eeuw. De molen van Onno, met één paar maalstenen, kreeg steeds weer een andere eigenaar. Uiteindelijk was het koren- en pelmolenaarsknecht Derk Harms Oosterbeek die de 'Ol Kaast' liet afbreken (of.. spektakel.. in één keer omtrekken!). Derk had toestemming gekregen er in 1855 een nieuwe molen te bouwen. Die kwam op bijna dezelfde plek te staan, maar nu net aan de overzijde van het Boter-diep: een achtkante stellingmolen.

De nieuwe

H.A. Bremer bouwde er de nieuwe koren- en pelmolen. Die werd De Hoop gedoopt. Alles voor rekening van Derk. In 1857 staat de molen in de registers van het kadaster vermeld als: de *pel & rogmolen en erf* te Toornwerd. Vanaf toen wisselde de molen een aantal keren van eigenaar en van molenaar. Vanaf 2016 is hij eigendom van Stichting Het Groninger Landschap, die daarmee verantwoordelijk is voor het onderhoud.

Heftig

In december 1869 waaide tijdens een hevige storm de hele kap van de molen. Onmisbaar als de molen toen was voor de voedselvoorziening, werd hij direct hersteld.

Verloop

In 1930 kreeg de molen twee zelfzwitchtende roeden en werd twee jaar later 'verdekkerd'. In 1936 werd de molen voorzien van dwars geplaatste remkleppen. Er was intussen ook een pellerij in gebruik genomen met toebehoren waaronder een jakobs ladder bestaande uit twee kokers met daarin een rondgaande band van 35 cm lengte. Vanaf 1949, na een bedrijfsfailliet, werd de molen verwaarloosd, de stelling ging kapot.

Ondernemer en pelmulder E. Offringa kocht hem in 1953 op, sloopte een jaar later het gaande werk

en na jaren gesteggel met de gemeente liet hij de gehele binnenkant leeghalen. Als de gemeente niet had ingegrepen had hij de molen in z'n geheel gesloopt.

Ternauwernood werd dus het molenlichaam zelf behouden en in 1972 voor 10.000 gulden aan de gemeente Middelstum verkocht.

In 1973 kreeg de molen de status van *Rijksmonument*. Drie jaar later werd jammer genoeg het meelpakhuis afgebroken dat tegen de zijkant van de molen was aangebouwd. Het is nooit teruggekomen. De sporen ervan zijn nog wel zichtbaar. Echter zijn status van Rijksmonument verplichte De Hoop, wederom na veel gedoe, tot restauratie. In 1977 was De Hoop weer draaivaardig. In 2000 kreeg de molen een nieuwe koningsspil.

Verdere teloorgang

Kom er eens om! Prijs: 1,00 gulden! Voor dat bedrag kocht Molenstichting Fivelingo in 1992 molen De Hoop. Dat gaf echt hoop. En ja, er volgden onderhoudswerkzaamheden. Kosten van deze opknapbeurt: 100.000 gulden. Helaas stond daarna alle onderhoud stil, na 2006 werd hij niet meer gedraaid. In 2008 stond de molen er troosteloos bij met kale roeden.

Handwaaierkast op de steenzolder (rechtsboven)
Manny bij de maalbak (onder)

Herstel

Maar toch, na 2009 is molenmaker A. Doornbosch en Zn. te Adorp aan een grondige restauratie begonnen. Er kwam weer een koppel maalstenen in en de molen werd volledig *maalvaardig* opgeleverd. Kosten: € 176.167. De vrijwillige molenaars knapten hem verder op (schoonmaak- en schilderwerk en dergelijke). In 2012 kon er weer gemalen worden! De officiële heropening van de molen was op 27 oktober 2012.

Toestand nu

In het gesprek dat ik had met de (vrijwillig) molenaars Jan Frankes en Manny Wiersma, kwamen veel van de boven genoemde zaken naar voren. Beide zijn enthousiaste molenaars en vertellen met verve over hun molen.

Jan Frankes

Jan, douanier van 1980-2020, volgde de molenaarsopleiding van 2009 tot zijn diplomering in 2011. Hij is de man van de techniek, kundig in herstelwerkzaamheden, timmerde vakkundig een meterkast, vervaardigde beneden een keukentje en herstelde de verroeste elevator/jakobs ladder. Die bevindt zich op de begane grond waar ook nog een maalstoel staat. Als die weer is hersteld, dan kan daar ook weer mee gemalen worden.

De opengelegde maalstenen (boven)

Het in 2010 nieuw aangebrachte spoorwiel (onder)

Manny Wiersma

Manny is hoofd economische zaken van de gemeente Groningen. In 2020, midden in coronatijd, reageerde ze op een spandoek bij de molen waarop stond: vrijwilligers gezocht. Ook zij volgde de opleiding, is nu gediplomeerd. Ze heeft ontzag voor de molen die ze sinds 2022 zelfstandig kan laten draaien.

Plannen

Wat nu nog? Per jaar worden er acht zakken van 25 kg tarwe gemalen. Tot nu toe gaat het gemalen graan als veevoer de molen uit. Dat willen ze anders. Het plan is om twee streng van elkaar gescheiden maalprocessen te verwezenlijken. Allereerst om de gebruikelijke uitleg te geven aan de bezoekers over de op windkracht aange-

dreven molenstenen in de maal-kuip. Om de molen de ruiken, te beleven. Een stukje nostalgie.

Daarnaast een op elektriciteit werkende maalstoel in een afgeschermd ruimte op de tweede zolder te realiseren. Die moet dan voldoen aan de strenge hygiëneregels van de HACCP (=Europese verordening). Dat levert meel op dat geschikt is voor menselijke consumptie. Dit zou dan vanuit de molen verkocht kunnen worden aan de bezoekers. Uiteraard na toestemming van de eigenaars van De Hoop.

Verder: Proberen meer bezoekers te trekken. Vooral Manny houdt zich bezig met het organiseren van activiteiten in en bij de molen. Een succes was tot nu toe het al op zaterdag 27 januari gehouden feest bij de molen: 'Van graan naar brood'. Dat trok veel publiek. En voor dat publiek houden we immers ons erfgoed in stand, zodat we het allemaal mogen bewonderen en er van kunnen genieten!

Als de blauwe vlag uithangt is de molen open voor bezoek. Molengidsen zijn: op zaterdag: 's winters van 11.00 - 16.00 uur Petra Klinkhamer, 's zomers van 11.00 - 16.30 uur Puck en Alien Wiersma

Ander molennieuws

Uit de redactie

Afscheid Jan Kugel

We beginnen met een bericht over onszelf. Na bijna twaalf jaar heeft Jan Kugel afscheid genomen als redacteur van de *Zelfzwichter*. Veel mensen in de Groninger molenwereld kennen Jan, bijvoorbeeld omdat zij door hem zijn opgeleid als molenaar. Daarom is het gepast om op deze plek stil te staan bij zijn verdiensten voor de *Zelfzwichter*. Jan Kugel uit Nieuwolda trad halverwege 2011 toe als redactielid. Hij volgde Hendrik Hachmer op die na 25 jaar stopte als redacteur van de *Zelfzwichter*. Jan begon zijn opleiding tot molenaar in 2004 en werd toen ook lid van het Gilde van (Vrijwillige) Molenaars. Zijn instructeur was Bé Oomkes. Molenaarsexamen deed Jan op 7 mei 2007 op koren- en pelmolen De Hoop in Garsthuizen. Sindsdien is hij molenaar op molen Edens in Winschoten. Rond 2011 volgde hij Klaas Strijk als instructeur op. Behalve op Edens is Jan ook betrokken bij molen De David in Openluchtmuseum Het Hoogeland in Warffum. Zijn vrouw Carola bedient daar bij tijd en wijle het weefgetouw waardoor Jan, die haar daar naar toe rijdt, deze molen onder zijn hoede neemt.

Voor de *Zelfzwichter* schreef Jan onder andere, samen met Janneke Harmsma, een serie artikelen over molens over de grens en in 2022.1 verscheen een artikel over kinderactiviteiten op de molen waarover Jan door Johan van Dijk werd geïnterviewd. De redactie heeft op 18 januari 2024 in de raadszaal van het Berlagehuis in Usquert afscheid van Jan genomen.

Nieuw redactielid:

Paul Casteleijn

Paul Casteleijn uit Stadskanaal is molenaar sinds 15 april 2022. Op die datum deden meerdere kandidaten in het land examen en dat had alles te maken met het zogenaamde jubileumexamen van De Hollandsche Molen. Het examen werd afgenomen op molen De Onrust in Oude Pekela. In oktober 2021 werd Paul ook voorzitter van Molenwerkgroep Oost-Groningen. Paul draait in Kolham en sinds kort op De Korenbloem te Vriescheloo.

Sietse Pot al veertig actief voor de molens

In 2023 was het 40 jaar geleden dat Sietse Pot (56) zijn activiteiten begon op houtzaag- koren- en pelmolen Fram in Woltersum.

Op jonge leeftijd was Sietse al geïnteresseerd in molens. In zijn jeugd woonde hij in Woltersum. De Fram was dus in de buurt. Van de molenaars van toen, Joop Dreise en Tom Krabben-dam, leerde hij om te gaan met de molen. Later volgde hij de officiële opleiding op koren- en pelmolen De Hoop in Garsthuizen bij Dick Wiggchel en werd gediplomeerd (vrijwillig) molenaar.

Zijn hart lag en ligt nog steeds bij de Fram. Samen met zijn collega's houdt hij de molen in goede conditie. Op zaterdagen wordt er, als het even kan, gezaagd. Sietse is niet alleen op de Fram actief, maar zet zich daarnaast provinciaal in als penningmeester van het afdelingsbestuur van het Gilde van Molenaars en landelijk als examinator van de examencommissie van De Hollandsche Molen.

Foto: Heino Pot

Op zaterdag 9 december 2023 werd Sietse door zijn familie en collega-molenaars verrast met een feestje op molen Fram. Hij kreeg onder andere een prachtige molen gemaakt van cortenstaal.

Groninger Molenweekend

Het Groninger Molenweekend 2024 is op zaterdag 8 en zondag 9 juni. Houd onze website www.erfgoedpartners.nl in de gaten. Daar en in onze digitale nieuwsbrief *Erfgoedloper* is over enige tijd het programma te vinden.

Groninger Wind 2024

Erfgoedpartners, het Gilde van Molenaars afdeling Groningen en de Molenwerkgroep Oost-Groningen organiseren, na een succesvolle eerste editie afgelopen jaar in Warffum, ook in 2024 Groninger Wind. Dit jaar wordt de Groninger contactdag, voor iedereen die zich met molens bezighoudt, gehouden op donderdag 10 oktober in de CazemierBoerderij in Tolbert. Deze keer wordt er een dag-

vullend programma georganiseerd, in samenwerking met de nabijgelegen Nieberter molen in Niebert. In de loop van dit jaar zullen we u uitgebreider informeren over Groninger Wind. Dan wordt u ook gewaar hoe u zich kunt aanmelden voor deze bijeenkomst.

Uitreiking getuigschriften

Op 3 februari 2024 vond de jaarlijkse algemene ledenvergadering van Vereniging De Hollandse Molen plaats, deze keer in

Zwolle. Traditiegetrouw kregen de geslaagde molenaars van het afgelopen jaar hierbij hun getuigschrift uitgereikt. In totaal slaagde een zevental leden van de afdeling Groningen in 2023 voor het examen windmolenaar waarvan vijf hun diploma zelf op kwamen halen. Van links naar rechts: Jaap Rieks, Albert Meijering, Henk van der Mast, Jefta Tuininga en Simon Broekema.

(Foto: Willem Huizenga)

Molenonderhoud

Nieuwe roede voor de Noordermolen

De volgende bijdrage is van Wieringa molenbouwadvies:

Onderhoud uitgevoerd vanaf 24 november 2023

Stichting De Groninger Poldermolens

Noordermolen te Noorddijk
Het gevlucht van de molen wordt in het kader van de GRRG gerestaureerd. De roeden worden momenteel door de molenbouwer gemaakt.

Meervogel te Hoeksmeer
Het gevlucht en de vijzel van de molen worden in het kader van de GRRG gerestaureerd. Eén van de roeden wordt vernieuwd en de andere zal worden geconserveerd. De roeden liggen in op-

slag bij de molenbouwer en de werkzaamheden aan de houten vijzel zijn in uitvoering.

De roedes en nieuwe vijzel voor de Meervogel

Jonge Held te Leegkerk

Het gevlucht van de molen wordt gerestaureerd in het kader van de GRRG. De roeden liggen bij de molenbouwer, de busselneuzen en zelfzwichting worden onderhouden en één roede wordt vervangen.

Westerhorner te Grijpskerk

De korte spruit en korte schoren zijn vervangen, het bestaande achterkeuvelens in teruggeplaatst op de nieuwe spruit.

Het Groninger Landschap

De Vier Winden te Pieterburen

Het gevlucht van de molen wordt momenteel in het kader van de GRRG gerestaureerd, de roeden zijn vervangen, het houtwerk wordt gemonteerd.

De Onderneming te Vierhuizen
De lange schoor is hersteld, een door houtrot aangetast deel is vervangen, het nieuwe deel is aangebracht met een schuine liplas.

Gemeente Pekela
De roeden van De Onrust te Oude Pekela werden vorig jaar april afgekeurd. De gemeente Pekela bestelde al snel de nieuwe roeden bij de molenmaker Molema te Scheemda. Het compleet nieuwe gevluht, wederom Oud Hollands met borden opgehekt, wordt in april gemonteerd. Dit is een compliment waard voor de gemeente Pekela voor dit voortvarende herstel.

De herstelde schoor van De Onderneming

De Hoop te Middelstum
De kap is voorzien van een spannerconstructie tegen het doorzakken van de voeghouten.

Molenstichting Midden- en Oost-Groningen

Windlust te Overschild
De kistramen en stellingdeuren zijn hersteld, enkele ruiten zijn vervangen.

Nieuwe deuren en ramen voor de Windlust in de werkplaats van de molenmaker

Uit het Groninger Molenarchief

Tekst: Frank Houwaard

Beeld: Jelte Oosterhuis

Dit is de eerste aflevering van een nieuwe rubriek in de Zelfzwichter: Uit het Groninger Molenarchief. Deze rubriek is de opvolger van Museale molenvondst. Frank Houwaard, de beheerder van het archief, is gevraagd de kopij te verzorgen. Hieronder treft u zijn eerste bijdrage aan.

Het Groninger Molenarchief is in 1985 ontstaan uit de verzamelingen van een aantal molenliefhebbers binnen de Vereniging Vrienden van de Groninger Molens. Zij besloten hun foto's en documenten te bundelen en te archiveren, zodat deze verzameling behouden werd en door belangstellenden te raadplegen was. Sinds de oprichting hebben deze vrijwilligers de verzameling gestaag uitgebreid en hebben zij talrijke bezoekers mogen ontvangen en vragen op molengebied kunnen beantwoorden.

De Kievitspolder

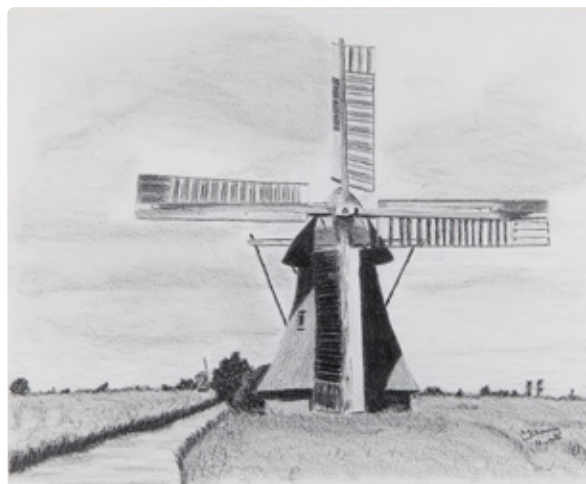
In 2006 kreeg het Groninger Molenarchief een vraag over de molen van de Kievitspolder. Een vroegere inwoner van het dorp, mevrouw Robbe, had herinneringen aan de in 1965 afgebrande molen en wilde er graag een tekening van laten maken. De

benaderde kunstenaar verwees haar naar het Molenarchief, dat haar voorzag van een foto van de molen, gemaakt door de bekende Groninger molenkenner W.O. Bakker. En natuurlijk leverde het archief ook wat achtergrondgegevens over de geschiedenis van polder en molen. Met de foto als voorbeeld heeft Janny Westerhuis toen een tekening gemaakt, die ongetwijfeld jarenlang het huis van mevrouw Robbe heeft gesierd.

Na het overlijden van 'tante Robbe' ruim een jaar geleden kwamen de erfgenamen de tekening en de erbij horende correspondentie tegen. Zij waren zo attent contact te zoeken met het Groninger Molenarchief, dat na meerdere verhuizingen nu aan het Lopende Diep in de stad gevestigd was. Of het molenarchief belangstelling had voor de tekening, want dan wilden zij deze graag aan ons schenken! Dat was uiteraard het geval, dus de keurig ingelijste tekening werd aan ons overhandigd en hij hangt nu aan de muur in de nieuwste locatie

van het Groninger Molenarchief: het Berlagehuis in Usquert.

De molen van de Kievitspolder, staande aan de oostzijde van het Kardingermaar onder Sint Annen, was een rietgedekte acht-kante grondzeiler. Hij bemaalde de Kievitspolder (124 ha, molencontract 1854) op het Kardingermaar. In december 1937 is door het plotseling opgooien van de vang de askop van de bovenas afgebroken, waarna het gevluicht naar beneden kwam en ook werd beschadigd. In 1938 is dit hersteld met de as en een roede van een afgebroken molen van de polder Zandvoort te Bedum. Herstellingen aan de molen zijn later nog uitgevoerd door Bremer (1949) en Holman (1950). In 1961 is de buiten bedrijf geraakte molen voor 6800 gulden aangekocht door A.C. 't Hart uit Zeist en ingericht als zomerhuis. Na blikseminslag op 2 november 1965 is de molen afgebrand en voorgoed uit het Groninger landschap verdwenen.

MOLENSTEENMAKERIJ

**HANS
TITULAER**

voorheen
HEINRICH VAN HEES

Alle soorten molenstenen, scherpdienst, afstellen, maaltechnisch advies.
Onderhoud aan oliestenen en pelstenen.
Restauratie van stenen en maalstoelen.
Kweernen, wrijfstenen, demo-stentjes.
Kneus- en scherphamers.

www.molenstenen.nl

Werkplaats: Eendenpoelseweg 6a, 6581 AB Malden, Nederland
Tel.: 0031 (0)24 696 36 54 / 0031 (0)6 53 66 76 86
E-mail: molensteenmakerij@planet.nl

MULDER POT

Passie voor
duurzaam
ambachtelijk
meel

Broodmeel - cakemixen - pannenkoek mixen - bakbenodigdheden

Molenvaakel

In onze molenvaakel aan de Woldweg 70 in Kropswolde wordt u resp. uitgezeefd assortiment aan diverse broodvaakels, cakemixen etc.

Witvaakel

Bezoek onze witvaakel en maak kennis met alle producten die wij kunnen leveren. Webshop is open voor 12 uur kunnen de volgende dag 8.15 u 's ochtend worden.

Mulder Pot - Kropswolde, Woldweg 70, 9607 PG Kropswolde, 0538 - 394 953
www.molenumulderpot.com

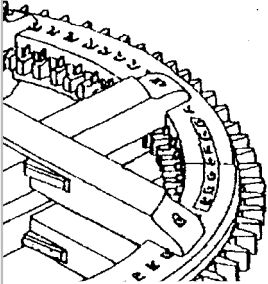
Aannemers-Restauratie &
Molenmakersbedrijf

Molema

V.O.F.

Provincialeweg 4a, 9677 TW Heiligerlee. +0031(0)597 - 591660
info@molemavof.nl www.molemavof.nl

**Het Groninger
Landschap**

CBF
VOOR
GOEDE DOELEN

**Steun de molens van Het Groninger Landschap
Word Beschermer**

www.groningerlandschap.nl/beschermer of bel (050) 313 59 01

Uit de Groninger molenwereld

Molenwerkgroep Oost-Groningen

Start 50-jarig jubileum

De Molenwerkgroep trapt traditioneel het jaar af met haar nieuwjaarsvisite op molen Edens te Winschoten. Ongeveer 30 leden kwamen op zaterdagmorgen 6 januari bijeen op de begane grond van de molen. De sfeer was goed en de gesprekken waren levendig. De voorzitter keek nog even terug naar 2023 en gaf aan waar de Werkgroep in 2024 haar aandacht op zal richten.

Belangrijk onderdeel wordt de viering van het 50-jarig bestaan van de Werkgroep. Op deze nieuwjaarsvisite openden we het jubileumjaar met een 'petit fours met logo' en werd er getoost op een goed jubileum-molenseizoen met plezierige draaidagen en voldoende wind, veel interesse van nieuwe molenaars voor een te volgen opleiding en veel bezoekers op de molens.

Jaarlijkse excursie

De excursie vindt in 2024 plaats op zaterdag 13 april. Vier prachtige en verschillende molens worden in de regio Twente en de Achterhoek bezocht. Dit zijn de standaard Wissinks molen te Usselo, de Oostendorper watermolen te Haaksbergen, De Hollandsche Molen te Neede en molen De Bataaf te Winterswijk.

De Molenwerkgroep heeft voor de reis een touringbus geregeld. Een tweetal opstapplaatsen zijn ingepland: te Winschoten en Assen.

De gezamenlijke lunch nuttigen we in het restaurant bij de watermolen.

Alle belangstellende molenliefhebbers kunnen zich inschrijven voor de excursie.

De noodzakelijke informatie, waaronder de inschrijving is op de website van de Molenwerkgroep Oost-Groningen te vinden.

Bestuur van de Molenwerkgroep Oost-Groningen

Molenstichting Midden- en Oost-Groningen

Het MsMOG Leerteam - deel 2

Een 'eigen' opleiding beginnen, waarom zou je dát willen? In ons vorige artikel hadden we het daar al over: onze molens moeten draaien. Daar zijn molenaars voor nodig. Maar helaas lukt het niet voldoende om die te vinden. De oorzaak: de landelijke opleiding duurt lang en is breed. Dus, 'din moar zulm doun'. Maar zo simpel als dat ook klinkt - dat is het niet. Wie gaan bijvoorbeeld de leerlingen lesgeven? Waar halen we samenhangende lesstof vandaan? Vanuit welke kwaliteitseisen gaan we werken? Hoe ontwikkel je een goede opleiding en is die ook nog voor verbetering vatbaar? Welke 'lesroutes' moet je maken door welke stof? Hoe neem je examens af? Vragen, vragen...

De vraag 'wie gaan die lessen geven' kan worden beantwoord met 'mensen die er aantoonbaar voldoende goed in zijn'. Dat zijn de CEMI-instruc-

teurs. Zij geven les aan onze CEMI-leerlingen, (CE rtificat M olen I nstandhouder) ontwikkelen en verbeteren leerstof en voldoen aan objectieve eisen. Die objectieve eisen zijn gebaseerd op het kennen en kunnen toepassen van didactische praktijken.

Omdat we in ons Leerteam ervaren docenten en trainers hebben, is er voldoende kennis van didactiek, die vastgelegd is in onze "Handleiding Didactiek". Daar vindt de kandidaat-instructeur zaken die hij moet weten. Bijvoorbeeld; wat is de Ebbinghaus vergeetcurve? Hoe zet je die in om leerlingen te helpen leerstof te onthouden? Wat is het ADDIE-model¹ en hoe helpt dit bij het maken van lesmateriaal? Waarom zijn Belbins-groepsrollen van belang?²

Maar theorie zonder praktijkhandvat is op molens zinloos. Daarom staat het handboek vol met voorbeelden hoe je de theorie in de praktijk kunt brengen. Ook staan de CEMI-opleidingen er in beschreven. En gaan we in op de leermiddelen die je kunt gebruiken, waarbij we de moderne virtuele middelen niet schuwen. Voorts zijn er voorbeelden van hoe je je lessen voorbereidt, hoe je een presentatie maakt, hoe je de prestaties van leerlingen moet bewaken, hoe je leerlingen kunt helpen bij het leren, maar ook – helaas soms nodig – hoe je een slecht-nieuwsgesprek moet voeren. Gelukkig is dat meestal niet aan de orde.

Een belangrijke paragraaf uit de Handleiding Didactiek luidt: *'De CEMI-methode vereist een open aanpak, zowel de leerling als de instructeur dienen open te staan voor terugkoppeling. De methode vereist discipline en zelfredzaamheid bij de leerling*

- 1 Het ADDIE-model heeft als doel op een systematisch opgebouwde, gecontroleerde manier aan wijziging in kennis, houding en gedrag te werken. Daarbij is er veel aandacht voor beoordeling en voortdurende verbetering.
- 2 De Britse onderzoeker en adviseur Meredith Belbin kwam na onderzoek op negen rollen die in een groep voorkomen. <https://www.belbin.com/about/belbin-team-roles>

en instructeur. Ze komt het best tot zijn recht in een amicale, maar professionele sfeer.' Ja, zo is het.

De opleiding tot CEMI-instructeur gaat ervan uit, dat je al in de praktijk les kunt geven. Bijvoorbeeld als je al drie jaar of langer in de praktijk en met succes les hebt gegeven op een school, of als GVM (assistent)instructeur. In dat geval kun je vrijstelling van het praktijkexamen vragen bij het bestuur. Maar je kunt ook het praktijkexamen doen: dan geef je een les aan leerlingen onder toezicht van twee ervaren docenten, die je dan beoordelen.

Dat je de theorie beheerst moet je door middel van een formeel schriftelijk examen bewijzen: 50 multiple choice vragen waarvan er 40 goed beantwoord moeten zijn. Heb je zowel je praktijkexamen of vrijstelling én je theorie-examen behaald, dan ontvang je van het Leerteam het certificaat en een positief advies aan het bestuur, dat je benoeming daarna formaliseert.

Naast de eigen opleiding tot instructeur accepteert de MsMOG ook de internationale CTT+ opleiding. Deze goed aangeschreven certificering vervangt dan het CEMI praktijk- en theorie-examen. Zo kunnen ook mensen die de examens voor CEMI-instructeurs maken en afnemen desgewenst zelf CEMI-instructeur worden. Want een slager die zijn eigen vlees keurt is zeker niet gewenst.

Gildenieuws van de afdeling Groningen van het Gilde van Molenaars

De Gildeopleiding in beweging

Al meer dan een halve eeuw leidt het Gilde van Molenaars (GVM) mensen op tot (vrijwillig) molenaar. Duizenden mensen hebben zo geleerd om veilig met wind- en watermolens om te gaan. De opleiding ontwikkelt zich continu. Zo werden de eerste enthousiastelingen door beroepsmolenaars

het vak bijgebracht. De kennis kwam uit het hoofd en studiemateriaal was nauwelijks voorhanden. Tegenwoordig zijn vrijwel alle instructeurs ervaren vrijwilligers die op gestructureerde wijze instructie geven en daarnaast is er een bijna onuitputtelijke bron van studiemateriaal beschikbaar: op papier, digitaal, in tekst, afbeeldingen en in film. Voor veel molenaars in opleiding (MIO's) is het volgen van een opleiding wel weer even wennen, het is immers vaak lang geleden dat zij voor het laatst in de schoolbanken zaten. Het praktische deel wil meestal wel, maar de theoretische achtergrond wil nog wel eens als zwaar worden ervaren. Gelukkig heeft de examencommissie van De Hollandsche Molen (DHM) heel duidelijk aangegeven dat het kunnen benoemen van alle houtjes niet het belangrijkste is, als maar wel bekend is waarvoor iets bedoeld is. Dat inzicht is belangrijker dan de correcte benaming. Als je bovendien de handboeken naast de exameneisen legt dan zal blijken dat zo'n 40% van wat in de handboeken wordt uitgelegd niet onder de exameneisen valt.

MIO's zijn er met heel veel verschillende achtergronden: jong, oud, werkend, gepensioneerd, praktisch of theoretisch opgeleid. Het gevolg is dat het tempo om de opleidingsstof te vergaren erg verschillend kan zijn tussen MIO's. Het GVM geeft ruimte voor deze verschillen en stelt in principe geen termijn om de opleiding af te ronden. Wel is het tegenwoordig zo dat 'eeuwige studenten' op een gegeven moment de status van lid maalploeg in plaats van MIO krijgen, maar ook dan is het nog altijd mogelijk om examen te doen. Ook is er geen vaste startdatum aan de opleiding verbonden, zo kan er optimaal gebruik gemaakt worden van het momentum van een enthousiaste kandidaat. Iedereen leert zo in het eigen tempo en op de eigen manier, ondersteund en begeleid door een instructeur, die de voortgang in de gaten houdt. Het getrapte examen (toelatingsexamen gehouden door de provinciale commissie en het landelijke examen door de examencommissie van DHM) komt in beeld als de MIO zover is. De flexibiliteit

van het GVM in de opleiding, betekent niet dat de opleiding een peulenschil is. Men moet namelijk niet vergeten dat er gewerkt wordt met oude en zware machines. Deze moeten met zorg en met oog op veiligheid bediend worden! Dit traject is in principe met een beetje wekelijkse of tweeweekelijkse inzet binnen 18 maanden te voltooien met minimaal 150 praktijken, verdeeld over de vier seizoenen met hun specifieke weerskenmerken, blijkt uit de ervaring van meerdere instructeurs binnen onze afdeling.

De wens van mensen tot vereenvoudiging van de opleiding is landelijk een discussiepunt waar geen eenduidig antwoord op te geven valt. Enerzijds willen we de opleiding tot molenaar zo aantrekkelijk mogelijk maken, anderzijds blijven de techniek en complexiteit van de molen hetzelfde en moet het GVM uiteindelijk mensen leveren die de molens zorgzaam en veilig bedienen. Dit is het spanningsveld waarin het GVM opereert. De opleiding heeft voor sommigen het imago van moeilijk en veel, terwijl als je dit goed bekijkt dit reuze mee valt. Zonder afbreuk te doen aan de opleiding zijn GVM en DHM gezamenlijk aan de slag gegaan om binnen de 'Commissie verbetering opleiding' in een periode van twee jaar voorstellen te doen om verbeteringen in de opleiding aan te brengen en om ook het imago rondom de opleiding te verbeteren. Zodra er vanuit deze commissie meer nieuws te melden valt zullen we dat vanuit het afdelingsbestuur zeker laten weten.

Molen De Hoop Middelstum
Beeld: Jelte Oosterhuis

